

POSTADRES
Postbus 80
6710 BB Ede

BEZOEKADRES
Oude Kerkweg 100
6717 JS Ede

T 0318-696300
E info@che.nl

IBAN NL24INGB0003326397
KvK 41052188
WWW.CHE.NL

College van Bestuur

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Aan drs. E.B.K. (Ernst) van Koesveld
Directeur-generaal Langdurige Zorg
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Ons kenmerk

23.088

Datum

Ede, Zwolle, 16 juni 2023

Betreft Verzoek om gesprek over beroepenstructuur in de psychologische zorg

Geachte heer van Koesveld,

Vriendelijk vragen wij u om een ontmoeting over de impact van het 'Adviesrapport Plan Beroepenstructuur Psychologische Zorg' voor de hbo-opgeleide professional in de praktijk. Op 5 juni jl. spraken wij hierover bij Viaa in Zwolle met een afvaardiging van uw departement. In verschillende gespreksronden, met onder andere bestuurders en leidinggevenden uit de praktijk, bleek dat de huidige impact van het plan vele malen groter is dan oorspronkelijk de bedoeling was. We willen graag met u bespreken op welke wijze reparatie mogelijk is, om zodoende afbreuk aan de positie van de hbo-opgeleide professional bij te sturen.

Gezien de huidige tekorten in de arbeidsmarkt van ggz en sociaal domein is juist versterking van de hbo-opgeleide professional nodig. Hieronder zullen wij dit nader toelichten.

Wij willen u spreken over de ongewenste implicaties van het bedoelde Adviesrapport ten aanzien van de positie van de hbo-bachelor, hbo-master en hbo-postmaster opgeleiden in de praktijk. Hierover hebben wij reeds een brief gestuurd aan de minister waarin wij een aantal zorgpunten op een rij hebben gezet (Bezwaren vanuit hbo t.a.v. implicaties Adviesrapport Beroepenstructuur Psychologische Zorg 29-11-2022).

In deze brief zetten we enkele argumenten genoemd nog een keer op een rij:

Onze belangrijkste zorg is dat de huidige BIG-geregistreerde zorg nog meer het primaat krijgt in de hulpverlening, terwijl het bij de BIG-geregistreerden uitsluitend gaat om individueel-gerichte hulpverlening. De hbo-opgeleide hulpverlener richt zich primair op versterking en herstel van relaties, maar komt door een gesuggereerde hiërarchie van hulp in het betreffende Adviesrapport, én de uitwerking daarvan in de praktijk, nog meer in de verdrukking.

In de samenleving zijn we steeds meer gaan zien welke gevolgen verstoorde relaties hebben op de samenleving in haar geheel, op het persoonlijk functioneren en bij jeugd in het bijzonder op haar ontwikkeling. Een voorbeeld hiervan zijn de relatiebreuken en vecht- of complexe scheidingen, die bij kinderen tot later in de volwassenheid hun tol kunnen eisen. De hbo-opgeleide die zich specialiseert in deze complexe vraagstukken door de intensieve (voor)opleidingen tot systeemtherapie te volgen, wordt nu uitgesloten in de ggz. Het beroep systeemtherapie wordt in het Plan Beroepenstructuur Psychologische Zorg gemarginaliseerd tot een aantekening van de gz-psycholoog, die verder een geheel individueel-gerichte scholing heeft genoten. Deze gevolgen van het plan baren ons grote zorgen voor de toekomst van de zorg en de positie van de hbo-opgeleiden!

Systeemtherapie is geen 'aantekening', maar vereist een deugdelijke minimaal 4-jarige opleiding na een masteropleiding, met het liefst een vooropleiding die zich al richt op het hulpverleners aan relaties en contexten, zoals specifieke hbo-(master)opleidingen dat doen. Hbo-opgeleiden die zich scholen op post-hbo-niveau (systeem therapeutische werkers) en op post-masterniveau (systeemtherapeuten) worden door werkgevers zeer gewaardeerd. Deze waardering bleek opnieuw op 5 juni jl. in het gesprek van bestuurders en leidinggevenden met de afvaardiging van uw departement en werd geïllustreerd met een voorbeeld van een succesvol project in Zwolle. In dit project spelen deze goed opgeleide professionals de hoofdrol in complexe hulpverleningsvraagstukken, overigens in goede samenwerking met (gz- en klinisch) psychologen.

In het impactrapport van het Plan Beroepenstructuur Psychologische Zorg wordt gesteld dat naast een kleine meerwaarde voor de kwaliteit van hulp, er nauwelijks winst is op toegankelijkheid en er een verslechtering zal zijn ten aanzien van de betaalbaarheid en het voorkomen van duurdere zorg (Impactanalyse vernieuwde beroepenstructuur psychologische zorg. SiRM, 2021). De gevolgen voor de hbo-opgeleiden worden niet of nauwelijks besproken in het impactrapport. De impact is echter juist erg groot voor hbo-opgeleiden omdat door het Zorgprestatie-model (ZPM) al een voorschot genomen is op het plan. In het ZPM is de systeemtherapeut niet opgenomen als beroep en is dit voorbehouden aan gz-psychologen als aantekening. Hbo-opgeleiden verliezen hiermee doorgroeimogelijkheden in de ggz. Zij moeten in het ZPM blijven declareren op hun bachelorberoep, terwijl zij zijn doorgesloegen, via hun master en post-masteropleiding, naar systeemtherapeut. Hiermee wordt hen een positie en erkenning ontnomen voor een belangrijke functie in het geheel van het zorglandschap.

Het gevolg is en zal zijn dat gekwalificeerde hbo-opgeleiden niet meer kunnen en zullen kiezen voor een functie in de ggz. Dit betekent een teruggang in de arbeidsmarkt en verlies van geïnteresseerden in hbo-opleidingen. De hbo-opleiding als geheel zal minder interessant worden, omdat alleen nog psychologen kunnen doorgroeien en carrière kunnen maken. Een verlies van deze gekwalificeerde hbo-opgeleiden, zo bleek ook op 5 juni jl., wordt door bestuurders en leidinggevenden als een aderlating ervaren. Een kaal zorglandschap met alleen individu-gerichte zorg is niet in lijn met de uitdagingen van de toekomst waarin deskundige relatiegerichte zorg en community building zeer nodig zijn.

Vanuit de hogescholen willen wij u dan ook vragen om een reparatie als gevolg van het Plan Beroepenstructuur Psychologische Zorg, in het bijzonder als het gaat om de consequenties die nu al zichtbaar zijn in het ZPM. Hierover komen we graag met u in gesprek, zo mogelijk samen met een aantal vertegenwoordigers (werkgevers) uit het werkveld.

Graag vernemen we, zo mogelijk spoedig, uw reactie.

Met vriendelijke groet en hoogachting, namens onderstaande deelnemende hogescholen,

Jan Hol, voorzitter college van bestuur CHE
Harry Bent, directeur Sociale Studies CHE

Dirk Wakker, voorzitter college van bestuur Viaa
Marja Jager-Vreugdenhil, waarnemend directeur Academie Social Work en lector Centrum voor Samenlevingsvraagstukken Viaa
Tanja van der Vinne, studieleider HBO-master MIJ Viaa
Els Bos-de Groot, programmaleider Jeugd WSD Viaa